

Juhani Latoniemi

Voimakastuoksuissa suopursussa on paljon erilaisia, ihmiseen vaikuttavia ominaisuuksia, ja vähintään yhtä paljon siihen liittyä uskomuksia.

Nimikkokasvi hoitaa taudit ja karkottaa kuokkavieraat

Risto Koivuniemi

Kurun nimikkokasvilla suopursulla on monenlaista käyttöä. Kansanlääkinnässä sillä on hoidettu niin astmaa, hinkuyskää, luuvaloa, reumatismia kuin muitakin vaivoja.

Pidoissa taas karkotettiin kutsumattomia vieraita laittamalla näiden pöydän alle suopursua. Se vei kuokki-joilta ruokahalut.

Suopursu sisältää eteerisiä öljyjä, jotka ovat antibakteerisia. Kasvin erittäin voimakas tuoksu on lisännyt uskoa sen erinomaisiin taika- ja parannusvoimiin. Niinpä suopursuilla on torjuttu hiiriä ja rottia siinä kuin luteita ja koiperhosiakin. Suopursuvedellä on pesty kotieläimiä ja huonekaluja tarkoituksena karkottaa syöpäläisiä ja muita ötököitä.

Kasvin kemiallisia vaikutuksia on hyödynnetty muun muassa terävöittämällä sillä olutta. Tämän väitetään lisäävän seka-

vuutta, mutta aiheuttavan toisaalta myös ankaran kankkusen. Tosin kasvin tuoksukin saa monet jo voimaan pahoin.

Entisaikaan siitä on valmistettu jonkinlaista lemmenjuomaa. Nykytutkimusten sanotaan osoittaneen, että kasvilla on myös sukupuoliviettiin vaikuttavia ominaisuuksia.

Eläimet eivät juurikaan suopursusta pidä, paitsi että vuohille se maistuu. Siitä onkin käytetty nimeä vuohenpursu. Myös hirvien sanotaan sitä joskus mutustelevan. Mehiläisiä voimakas tuoksu houkuttaa.

Nykyään suopursua pidetään niin myrkyllisenä, ettei sitä saa käyttää sisäisesti. Ulkoiseen käyttöön, kuten kolotusten hoitoon, voi ennen kukintaa kerättyjä versoja keittää hauteeseen. Suopursua käytetään myös kasvivärjäykseen.

Suopursu (Rhododendron tomentosum) on pensas-

mainen varpu, joka kuuluu alppiruusujen (rhododendron) sukuun.

Kasvi kasvaa 30–100 sentin korkuiseksi. Lehdet ovat 1–5 sentin pituiset ja ikivihreät, alta ruskeakarvaiset. Se on Pohjois-Pohjanmaan maakuntakukka.

Kasvi kasvaa nimensä mukaan yleensä suolla, mutta kyllä sitä tavataan rämeillä ja jopa kangas-

metsissäkin. Se on yleinen koko maassa. Voimakkaan tuoksun aiheuttavien eteeristen öljyjen lisäksi kasvi sisältää flavonoideja.

Suopursuja voi myös kasvatata puutarhassa koristekukkina. Viljeltyä kasvi

kukkii usein runsaammin kuin villinä. Se istutetaan juuripaakkuineen keväällä. Se vaatii happaman ja ravinteikkaan maan sekä kosteutta.

Suopursu ei tarvitse erityistä hoitoa eikä suojausta talvella. Koska se on suokasvi, turvepitoinen maa on sille hyvä.

Suopursu on metsälle sikäli haitallinen, että se toimii kuusen tuholaisen kuusensuopursuruosteen välisäntänä.

Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Kansankielessä suopursu on ollut niin haisukanerva, rautapursu, suokursu kuin nevarahkakin. Useita muitakin kutsumanimiä kasvilla on.